

VLAAMSE COMMISSIE ONROEREND ERFGOED

ADVIES VCOE 2016|101 VAN 10 NOVEMBER 2016

OVER DE VOORLOPIGE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE WONING DE ROOVER-VAN COILLIE, GELEGEN ROZENLAAN 11 IN SCHILDE, NAAR AANLEIDING VAN DE ADVIESVRAAG VAN MINISTER GEERT BOURGEOIS VAN 14 OKTOBER 2016

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, rechtsgeldig samengesteld, brengt op 10 november 2016 volgend advies uit:

1. De VCOE ontving op 14 oktober 2016 een adviesvraag van Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed over de voorlopige bescherming als monument van de woning De Roover-Van Coillie, gelegen Rozenlaan 11 in Schilde. De commissie vindt het positief dat een uitgebreid dossier voor advies werd voorgelegd. De commissie spreekt zich in voorliggend advies uit over de documenten in het kader van de voorlopige bescherming met name (a) het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming, (b) de fotoregistratie, (c) het afbakeningsplan en (d) het beschermingsvoorstel.
2. De woning De Roover-Van Coillie werd in 1955 ontworpen door architect Jul De Roover en in de loop van de jaren 1960 en 1970 enkele keren naar zijn ontwerp verbouwd. Het betreft een vrijstaande woning, ingeplant te midden van een ruime beboomde tuin die het oorspronkelijke landelijke karakter van de omliggende villawijk tot op vandaag weerspiegelt. Woning en tuin vertonen een grote ensemblewaarde. Het exterieur van de modernistische woning wordt gekenmerkt door een sobere volume-opbouw en materiaalgebruik, met contrasten in kleur, textuur en reliëf. De oorspronkelijk T-vormige plattegrond van de woning beantwoordt aan een compact, functionalistisch principe van ruimte-indeling. Het interieur kent een sobere aankleding zonder uiterlijk vertoon en bewaart onder meer de originele trap, een deel van de originele vloeren en een aantal wandkasten. In het ontwerp van de woning werden aldus de architectuurvisie en de voornaamste ontwerpprincipes en invloeden van architect Jul De Roover toegepast.

Artikel 1 van het ministerieel besluit legt de voorlopige bescherming als monument vast van de woning De Roover-Van Coillie en verwijst naar het afbakeningsplan en de fotoregistratie die als bijlage bij het beschermingsbesluit werden gevoegd. De commissie ondersteunt artikel 1.

3. Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de architecturale waarde die de bescherming als monument verantwoorden. De commissie meent dat de woning eveneens artistieke waarde toegedicht kan worden. Het betreft een doordacht ontwerp met een kunstzinnige insteek. De commissie vraagt deze waarde – naar analogie met de bibliotheek Lampens – te onderzoeken en op te nemen.

Artikel 2 beschrijft tevens de erfgoedkenmerken en -elementen van het pand. De commissie stelt vast dat daarin tevens de latere aanbouwen en toevoegingen worden besproken. De commissie meent dat beide aanbouwen en latere toevoegingen, hoewel in stijl doorgevoerd, afbreuk doen aan het oorspronkelijke ontwerp en de artistieke waarde van het ontwerp. De commissie vraagt dit op te nemen in artikel 2 van het besluit.

4. De beheersdoelstellingen zijn opgenomen in artikel 3 van het ministerieel besluit en gaan in op het beheer van het ensemble van huis en tuin, het exterieur van de woning, het interieur en de tuin. Wat betreft beheersdoelstelling 4° meent de commissie dat onvoldoende duidelijk is wat

precies met *“het versterken of het herstel van de authenticiteit van deze vertrekken”* bedoelt wordt. De commissie vraagt dit te verduidelijken. Tot slot merkt de commissie op dat beheersdoelstelling 5° het behoud van de aanleg van de tuin voorschrijft. De commissie stelt vast dat er geen foto's van de tuin werden opgenomen in de fotoregistratie. De commissie vraagt in functie van voorliggende beheersdoelstelling overzichtsfoto's van de voor- en de achtertuin op te nemen in het dossier.

5. Artikel 4 van het ministerieel besluit formuleert de voorschriften voor instandhouding en onderhoud van het te beschermen monument.
6. Artikel 5 somt de toelatingsplichtige handelingen op. Deze worden onderverdeeld in toelatingsplichten voor het exterieur en toelatingsplichten voor het interieur van het monument. Wat betreft de toelatingsplichtige handelingen aan het exterieur merkt de commissie op dat toelatingsplicht 5° overlapt met toelatingsplicht 6° d). De commissie vraagt deze dan ook te schrappen. Verder merkt de commissie op dat toelatingsplicht 6° c) slechts van toepassing is voor zover er verhardingen buiten een straal van 30 meter rond de woning worden aangelegd. De commissie wijst erop dat de tuin quasi volledig binnen deze straal past en vraagt aldus te onderzoeken of de huidige formulering het beoogde doel van de toelatingsplicht voldoende vat. Tot slot merkt de commissie op dat er geen link lijkt te zijn tussen het inhoudelijk dossier en toelatingsplicht 6° e).

De toelatingsplicht 8° voor het interieur betreft *“het plaatsen of vernieuwen van technische voorzieningen, zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installatie, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, met uitzondering van die installaties waarvoor geen destructieve ingrepen moeten gebeuren en/of die geen storende visuele impact hebben op de waardevolle interieurs (inkom- en traphal, woonkamer, kantoor)”*. De commissie merkt op dat de uitzondering zeer vaag geformuleerd is en te veel ruimte voor interpretatie laat. De commissie vraagt de toelatingsplicht aldus duidelijker te formuleren.

7. De commissie merkt op dat het inhoudelijk dossier slechts beknopt ingaat op het oeuvre van de architect. Er is sprake van *“vernieuwende interieurontwerpen voor vrienden en kennissen, enkele winkelinrichtingen, een aantal buitenhuisjes en vooral een hele reeks woningen. Opdrachten voor de gemeenschap waren eerder zeldzaam.”* Een korte zoekactie in de inventaris van het bouwkundig erfgoed leert dat een achttal woningen naar ontwerp van de architect werden geïnventariseerd, alsook vier niet-woningbouwprojecten. Daarvan werden twee woningen en twee publieke gebouwen beschermd als monument. Het belang van de woning De Roover-Van Coillie binnen het oeuvre van de architect – en specifiek ten aanzien van zijn reeds beschermde realisaties – wordt evenwel niet in het inhoudelijk dossier geduid. De commissie vraagt de afwegingen die werden gemaakt om tot voorliggende bescherming over te gaan transparant en duidelijk weer te geven in het inhoudelijk dossier. De commissie vraagt daarbij in het bijzonder aandacht voor een volwaardige afweging tussen de erfgoedwaarden van de belangrijkste woningbouwontwerpen van architect Jul De Roover.
8. Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een voorwaardelijk gunstig advies voor de voorlopige bescherming als monument van de woning De Roover-Van Coillie te Schilde. De commissie vraagt:
  - De artistieke waarde op te nemen in het ministerieel besluit (par. 3);
  - De beheersdoelstellingen te verduidelijken (par. 4);
  - De toelatingsplichten aan te passen (par. 6);

- De afwegingen die aan de basis liggen van voorliggende bescherming transparant en duidelijk weer te geven in het inhoudelijk dossier (par. 7).

Namens de Vlaamse Commissie voor Onroerend Erfgoed,

Michiel Deweydt, voorzitter